

คำวินิจฉัยของ นายสุธี สุทธิสมบุรณ์ ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

ที่ ๓๕/๒๕๕๖

วันที่ ๕ ตุลาคม ๒๕๕๖

เรื่อง ศาลทรัพย์สินทางปัญญาและการค้าระหว่างประเทศกลาง ส่งคำโต้แย้งของจำเลย (บริษัท ลีลาวิสวโลหะกิจ จำกัด กับพวก) ขอให้ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาวินิจฉัยตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๖๕ (กรณีพระราชบัญญัติล้มละลาย พุทธศักราช ๒๕๕๓ มาตรา ๕๐/๑๒ วรรคหนึ่ง (๔) ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๓๐ วรรคหนึ่ง และมาตรา ๓๐ วรรคสาม)

ศาลทรัพย์สินทางปัญญาและการค้าระหว่างประเทศกลาง ส่งคำโต้แย้งของจำเลย (บริษัท ลีลาวิสวโลหะกิจ จำกัด กับพวก) ในคดีหมายเลขแดงที่ กค. ๒๒๕/๒๕๕๓ ขอให้ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาวินิจฉัยตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๖๕ กรณีพระราชบัญญัติล้มละลาย พุทธศักราช ๒๕๕๓ มาตรา ๕๐/๑๒ วรรคหนึ่ง (๔) ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๓๐ วรรคหนึ่ง และมาตรา ๓๐ วรรคสาม หรือไม่

ข้อเท็จจริงตามคำร้อง

๑. ธนาคารไทยพาณิชย์ จำกัด (มหาชน) โดยนายปรีชา โตประเสริฐ ผู้รับมอบอำนาจได้เป็นโจทก์ยื่นฟ้อง ห้างหุ้นส่วนจำกัด ไทยมัยอิมพอร์ต โดยนายวิระพันธ์ ลีลาประชากุล ในฐานะหุ้นส่วนผู้จัดการและในฐานะส่วนตัว ที่ ๑ กับพวก รวม ๑๑ คน เป็นจำเลย ต่อศาลทรัพย์สินทางปัญญาและการค้าระหว่างประเทศกลาง เมื่อวันที่ ๑๘ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๓ คดีแฟ้มหมายเลขดำที่ กค. ๓๑/๒๕๕๓ ในข้อหาหรือฐานความผิด หนี้ทรัสต์รีซีท กู้เบิกเงินเกินบัญชี คำประกัน โดยโจทก์ฟ้องให้จำเลยที่ ๑ ในฐานะลูกหนี้ชั้นต้น และจำเลยที่ ๒ - ๑๑ ในฐานะผู้ค้ำประกัน ร่วมกันชำระหนี้แก่โจทก์เป็นเงิน ๑๖,๐๖๓,๔๕๘.๒๑ บาท ศาลมีคำสั่งรับคำฟ้องเฉพาะหนี้ทรัสต์รีซีท ส่วนหนี้กู้เบิกเงินเกินบัญชีไม่อยู่ในอำนาจของศาล จึงไม่รับ

๒. จำเลยที่ ๑ (ห้างหุ้นส่วนจำกัด ไทยมัยอิมพอร์ต) จำเลยที่ ๒ (บริษัท ลีลาวิสวโลหะกิจ จำกัด) จำเลยที่ ๓ (บริษัท สยามอินเตอร์เมทัล จำกัด) จำเลยที่ ๔ (บริษัท อุตสาหกรรมไฮเพ็ชอุปกรรม จำกัด) จำเลยที่ ๖ (ห้างหุ้นส่วนจำกัด อุตสาหกรรมสายพานไทย) จำเลยที่ ๗ (ห้างหุ้นส่วนจำกัด ประชาแมชชีนเนอร์รี่) จำเลยที่ ๘ (นายวิระพล ลีลาประชากุล) จำเลยที่ ๑๑ (นายวิระพันธ์ ลีลาประชากุล) ได้ยื่นคำให้การเมื่อวันที่ ๗ เมษายน ๒๕๕๓ ปฏิเสธคำฟ้องของโจทก์ขอให้ศาลยกฟ้อง

๓. ต่อมาทนายจำเลยที่ ๑ - ๔, ๖, ๗, ๘, ๑๑ ได้ยื่นคำแถลงต่อศาลลงวันที่ ๕ กรกฎาคม ๒๕๕๓ สรุปได้ว่า จำเลยที่ ๔ ยื่นคำร้องขอฟื้นฟูกิจการของตนเองต่อศาลล้มละลายกลาง เป็นคดีดำที่ ลพ. ๔๐๓/๒๕๕๓ ศาลล้มละลายกลางรับคำร้อง นัดไต่สวน และมีคำสั่งให้ฟื้นฟูกิจการจำเลยที่ ๔ แล้วเมื่อวันที่ ๒๖ มิถุนายน ๒๕๕๓ และนอกจากนั้น จำเลยที่ ๕ ศาลล้มละลายกลางมีคำสั่งให้ฟื้นฟูกิจการไปแล้ว เมื่อวันที่ ๗ กันยายน ๒๕๕๒ เป็นคดีดำที่ ฟ. ๕/๒๕๕๒ แดงที่ ฟ. ๑๑/๒๕๕๒ ปัจจุบันศาลล้มละลายกลางมีคำสั่งเห็นชอบด้วยกับแผนฟื้นฟูกิจการของบริษัทจำเลยที่ ๕ แล้ว การมีคำสั่งฟื้นฟูกิจการจำเลยที่ ๔ และจำเลยที่ ๕ ของศาลล้มละลายกลางดังกล่าว เป็นกรณีที่ต้องงดการพิจารณาคดีนี้ไว้ก่อน ตามพระราชบัญญัติล้มละลาย พุทธศักราช ๒๕๕๓ มาตรา ๕๐/๑๒ (๔) โดยที่มูลหนี้ที่โจทก์ฟ้องจำเลยทุกคนได้รับผิดอย่างลูกหนี้ร่วม ดังนั้น การจะงดพิจารณาหรือจำหน่ายคดีชั่วคราว จึงมีผลถึงจำเลยอื่นด้วย ตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง มาตรา ๕๕ (๒)

ศาลออกนั่งพิจารณา ในวันที่ ๕ กรกฎาคม ๒๕๕๓ สอบถามทนายโจทก์แล้ว ทนายโจทก์ไม่คัดค้าน จึงให้งดการพิจารณาคดีจำเลยที่ ๔ และที่ ๕ ตามพระราชบัญญัติล้มละลาย พุทธศักราช ๒๕๕๓ มาตรา ๕๐/๑๒ (๔) และให้มีผลถึงจำเลยอื่นๆ ด้วย ตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง มาตรา ๕๕ (๒) และให้จำหน่ายคดีนี้ชั่วคราว (เป็นคดีหมายเลขแดงที่ กค. ๒๒๕/๒๕๕๓)

๔. ต่อมาศาลออกนั่งพิจารณา ในวันที่ ๒๘ ธันวาคม ๒๕๕๓ พิจารณาการร้องขอให้งดการพิจารณาคดีจำเลยที่ ๔ และที่ ๕ โดยให้มีผลถึงจำเลยอื่น ๆ ด้วยแล้ว เห็นว่า การฟื้นฟูกิจการของลูกหนี้ตามพระราชบัญญัติล้มละลายฯ ที่แก้ไขใหม่มีผลเฉพาะตัวลูกหนี้เท่านั้น จึงให้ยกเลิกคำสั่งงดการพิจารณาคดีสำหรับจำเลยที่ ๑, ที่ ๒, ที่ ๓, ที่ ๖, ที่ ๗, ที่ ๘, ที่ ๙, ที่ ๑๐, ที่ ๑๑ และให้ยกคดีสำหรับจำเลยที่ ๑, ที่ ๒, ที่ ๓, ที่ ๖, ที่ ๗, ที่ ๘, ที่ ๙, ที่ ๑๐, ที่ ๑๑ ขึ้นพิจารณาใหม่ โดยให้คงคำสั่งงดการพิจารณาคดีและจำหน่ายคดีชั่วคราวเฉพาะจำเลยที่ ๔ และที่ ๕ ไว้ตามเดิม

๕. โจทก์ยื่นคำร้อง ลงวันที่ ๕ ตุลาคม ๒๕๕๔ ขอลอนฟ้องจำเลยที่ ๑, ที่ ๘, ที่ ๑๐ และที่ ๑๑ ต่อศาล อ้างเหตุผลว่า จำเลยที่ ๑, ที่ ๘, ที่ ๑๐ และที่ ๑๑ ถูกศาลล้มละลายกลางมีคำสั่งพิทักษ์ทรัพย์เด็ดขาดแล้ว เมื่อวันที่ ๓๑ กรกฎาคม ๒๕๕๔

ศาลออกนั่งพิจารณา ในวันที่ ๕ ตุลาคม ๒๕๕๔ สอบถามทนายโจทก์แล้ว ทนายโจทก์แถลงว่า โจทก์ขอลอนฟ้องเนื่องจากจะไปขอรับชำระหนี้ในคดีล้มละลายของจำเลยที่ถูกศาลสั่งพิทักษ์ทรัพย์เด็ดขาดดังกล่าว

ศาลสอบถามนายจำเลยที่ ๘, ๑๐ แล้ว นายจำเลยที่ ๘, ๑๐ แถลงว่าจำเลยที่ ๘ และจำเลยที่ ๑๐ ไม่คัดค้านการขอถอนฟ้องของโจทก์ แต่ในส่วนของจำเลยที่ ๑ และจำเลยที่ ๑๑ วันนี้ไม่ได้รับมอบฉันทะให้มาแถลงเกี่ยวกับเรื่องดังกล่าวด้วย

ศาลพิเคราะห์แล้ว อนุญาตให้โจทก์ถอนฟ้องเฉพาะจำเลยที่ ๘ และที่ ๑๐ ในวันนี้ส่วนการขอถอนฟ้องจำเลยที่ ๑ และจำเลยที่ ๑๑ ของโจทก์ให้รอไว้สั่งในนัดหน้า

๖. นายจำเลยที่ ๒, ๓, ๖, ๗, ๘ ยื่นคำร้องต่อศาล ลงวันที่ ๒๒ มกราคม ๒๕๕๕ ขอให้ส่งศาลรัฐธรรมนูญตีความ สรุปได้ว่า คดีนี้โจทก์ฟ้องจำเลยที่ ๑ ในฐานะลูกหนี้และฟ้องจำเลยที่ ๒ ถึงที่ ๑๑ ในฐานะผู้ค้ำประกันให้ร่วมรับผิดชอบอย่างลูกหนี้ร่วม ต่อมาศาลล้มละลายกลางได้มีคำสั่งให้ฟื้นฟูกิจการของจำเลยที่ ๔ และจำเลยที่ ๕ และศาลนี้มีคำสั่งจำหน่ายคดีชั่วคราวเฉพาะจำเลยที่ ๔ และจำเลยที่ ๕ โดยยังคงดำเนินคดีกับจำเลยที่เหลือต่อไป ซึ่งเป็นไปตามพระราชบัญญัติล้มละลาย พุทธศักราช ๒๕๕๓ มาตรา ๕๐/๑๒ วรรคหนึ่ง (๔) ที่บัญญัติให้ศาลงดการพิจารณาเฉพาะลูกหนี้ที่ศาลล้มละลายมีคำสั่งให้ฟื้นฟูกิจการ ไม่รวมถึงคู่ความร่วมมือของลูกหนี้ดังกล่าวด้วย ผู้ร้อง (นายจำเลยที่ ๒, ๓, ๖, ๗, ๘) เห็นว่าบทบัญญัติมาตรา ๕๐/๑๒ วรรคหนึ่ง (๔) ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย มาตรา ๓๐ วรรคหนึ่ง ซึ่งมีความหมายว่า ลูกหนี้และผู้ค้ำประกันในมูลหนี้และคดีเดียวกันย่อมต้องได้รับการปฏิบัติอย่างเสมอกันในกฎหมายและต้องได้รับความคุ้มครองตามกฎหมายเท่าเทียมกัน และบทบัญญัติมาตรา ๕๐/๑๒ วรรคหนึ่ง (๔) ดังกล่าวยังขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย มาตรา ๓๐ วรรคสาม เพราะการบัญญัติให้งดการพิจารณาคดีเฉพาะลูกหนี้ผู้ถูกฟื้นฟูกิจการโดยไม่บัญญัติให้งดการพิจารณาคดีคู่ความร่วมมือในคดีเดียวกันอันเกิดจากมูลหนี้เดียวกันถือได้ว่าเป็นการเลือกปฏิบัติในเรื่อง “สถานะของบุคคล”

๗. โจทก์ยื่นคำร้อง ลงวันที่ ๒๘ มีนาคม ๒๕๕๕ ขอถอนฟ้องจำเลยที่ ๘ อ้างเหตุผลมีคำสั่งพิทักษ์ทรัพย์เด็ดขาด จำเลยที่ ๘ แล้ว

ศาลออกนั่งพิจารณา ในวันที่ ๒๘ มีนาคม ๒๕๕๕ พิเคราะห์แล้วเห็นว่า โจทก์ขอถอนฟ้องจำเลยที่ ๘ เนื่องจากจำเลยที่ ๘ ถูกศาลล้มละลายกลางสั่งพิทักษ์ทรัพย์เด็ดขาด และเจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์ของจำเลยที่ ๘ ไม่คัดค้าน จึงอนุญาตให้โจทก์ถอนฟ้องจำเลยที่ ๘ และจำหน่ายคดีสำหรับจำเลยที่ ๘ ออกจากสารบบความ

๘. ศาลได้พิจารณาคดีนายจำเลยที่ ๒, ๓, ๖, ๗ ได้แย้งว่าบทบัญญัติมาตรา ๕๐/๑๒ วรรคหนึ่ง (๔) แห่งพระราชบัญญัติล้มละลาย พุทธศักราช ๒๕๕๓ ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๓๐ วรรคหนึ่ง และมาตรา ๓๐ วรรคสาม แล้วเห็นว่า ต้องด้วยบทบัญญัติมาตรา ๖ ของรัฐธรรมนูญ

แห่งราชอาณาจักรไทย ประกอบกับศาลเองก็ตรวจไม่พบคำวินิจฉัยของศาลรัฐธรรมนูญในส่วนที่เกี่ยวกับบทบัญญัติมาตรา ๕๐/๑๒ วรรคหนึ่ง (๔) ดังกล่าวนี้ กรณีจึงต้องด้วยมาตรา ๒๖๔ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย ซึ่งตามบทบัญญัติมาตรา ๒๖๔ ดังกล่าวศาลไม่อาจใช้ดุลพินิจเป็นอย่างอื่น นอกจากส่งเรื่องให้ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาวินิจฉัย

จึงให้การพิจารณาพิพากษาคดีนี้โดยให้จำหน่ายคดีเสียชั่วคราวและให้ส่งไปยังสำนักงานศาลยุติธรรม เพื่อจะได้ดำเนินการส่งตามทางการเพื่อศาลรัฐธรรมนูญจะได้พิจารณาวินิจฉัยต่อไป

๕. สำนักงานศาลยุติธรรมพิจารณาแล้วเห็นว่า กรณีดังกล่าวอยู่ในบังคับรัฐธรรมนูญมาตรา ๒๖๔ วรรคหนึ่ง จึงได้ส่งความเห็นดังกล่าวตามทางการเพื่อให้ศาลรัฐธรรมนูญได้พิจารณาวินิจฉัย

เนื่องจากประเด็นที่ขอให้ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาวินิจฉัย คือ พระราชบัญญัติล้มละลาย พุทธศักราช ๒๕๔๓ มาตรา ๕๐/๑๒ (๔) ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๓๐ วรรคหนึ่งและวรรคสาม หรือไม่ ศาลรัฐธรรมนูญได้มีคำวินิจฉัยตามคำวินิจฉัยของศาลรัฐธรรมนูญที่ ๓๔/๒๕๔๖ ลงวันที่ ๒ ตุลาคม ๒๕๔๖ ว่า พระราชบัญญัติล้มละลาย พุทธศักราช ๒๕๔๓ มาตรา ๕๐/๑๒ (๔) ไม่ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๓๐ วรรคหนึ่งและวรรคสาม จึงไม่จำเป็นต้องวินิจฉัยซ้ำอีก

อย่างไรก็ตามข้อเท็จจริงในคำร้องนี้อาจแตกต่างกับข้อเท็จจริงในคำวินิจฉัยของศาลรัฐธรรมนูญที่ ๓๔/๒๕๔๖ ลงวันที่ ๒ ตุลาคม ๒๕๔๖ เนื่องจากผู้ร้องในคดีนี้เป็นผู้ค้ำประกันเช่นเดียวกับผู้ค้ำประกันรายอื่น กล่าวคือ จำเลยที่ ๔ และจำเลยที่ ๕ ซึ่งเป็นผู้ค้ำประกันเช่นเดียวกันศาลทรัพย์สินทางปัญญาและการค้าระหว่างประเทศกลางได้สั่งจำหน่ายคดี เพราะจำเลยที่ ๔ และจำเลยที่ ๕ ศาลล้มละลายกลางมีคำสั่งให้ฟื้นฟูกิจการ จึงเป็นไปตามพระราชบัญญัติล้มละลาย พุทธศักราช ๒๕๔๓ มาตรา ๕๐/๑๒ (๔) ประเด็นนี้เห็นว่า ไม่มีผลแตกต่างไปจากกรณีศาลสั่งจำหน่ายคดี เพราะลูกหนี้ถูกศาลมีคำสั่งให้ฟื้นฟูกิจการ เนื่องจากบทบัญญัติของกฎหมายในเรื่องค้ำประกันให้สิทธิเจ้าหนี้จะเรียกบังคับชำระหนี้จากลูกหนี้หรือผู้ค้ำประกันรายใดก็ได้ ดังนั้น การที่กฎหมายบัญญัติให้จำหน่ายคดีแก่ผู้ค้ำประกันบางรายเพราะศาลมีคำสั่งให้ฟื้นฟูกิจการ จึงไม่มีผลเปลี่ยนแปลงความรับผิดชอบของผู้ค้ำประกันแต่ประการใด ส่วนประเด็นที่ศาลทรัพย์สินทางปัญญาและการค้าระหว่างประเทศกลางได้สั่งจำหน่ายคดีจำเลยที่ ๑ ซึ่งเป็นลูกหนี้และจำเลยที่ ๘ จำเลยที่ ๙ จำเลยที่ ๑๐ และจำเลยที่ ๑๑ ซึ่งเป็นผู้ค้ำประกันเพราะโจทก์ได้ถอนฟ้องจำเลยทั้ง ๕ ราย เนื่องจากศาลล้มละลายกลางมีคำสั่งพิทักษ์ทรัพย์เด็ดขาดจำเลยทั้ง ๕ ราย การถอนฟ้องดังกล่าวจึงเป็นอำนาจของโจทก์ สำหรับการดำเนินคดีจำเลยที่ ๒ ที่ ๓ ที่ ๖ และที่ ๗ ในฐานะผู้ค้ำประกัน ซึ่งสามารถยกข้อต่อสู้ของลูกหนี้ต่อสู้กับโจทก์ได้หรือไต่เบี่ยงเอาภัยลูกหนี้ในภายหลังจึงเป็นกระบวนการที่ให้ความเป็นธรรมกับโจทก์ ลูกหนี้ และผู้ค้ำประกัน ตามบทบัญญัติของกฎหมาย

ด้วยเหตุผลดังกล่าวข้างต้น จึงวินิจฉัยว่า พระราชบัญญัติล้มละลาย พุทธศักราช ๒๕๕๓ มาตรา ๕๐/๑๒ (๔) ศาลรัฐธรรมนูญได้วินิจฉัยไว้แล้วตามคำวินิจฉัยที่ ๓๔/๒๕๕๖ ลงวันที่ ๒ ตุลาคม ๒๕๕๖ ว่า ไม่ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๓๐ วรรคหนึ่งและวรรคสาม จึงไม่จำเป็นต้องวินิจฉัยซ้ำอีก

นายสุชี สุทธิสมบูรณ์
ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ